

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

13 päivänä tammikuuta 2000 *

Asiassa C-254/98,

jonka Oberster Gerichtshof (Itävalta) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadaksean tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb

vastaan

TK-Heimdienst Sass GmbH

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 28 artikla) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward sekä tuomarit L. Sevón (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, P. Jann ja M. Wathelet,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: A. La Pergola,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb, edustajanaan asianajaja L. Pfleger, Wien,
- TK-Heimdienst Sass GmbH, edustajanaan asianajaja P. Lewisch, Wien,
- Itävallan hallitus, asiamiehenään liittovaltion ulkoasiainministeriön lähetystöneuvos C. Stix-Hackl,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen pääneuvonantaja R. B. Wainwright ja oikeudellisessa yksikössä toimiva kansallinen virkamies K. Schreyer,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 18.5.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Oberster Gerichtshof on esittänyt 30.6.1998 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 13.7.1998, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksen EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 28 artikla) tulkinnasta.
- 2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Schutzverband gegen unlauteren Wettbewerb (jäljempänä Schutzverband) ja TK-Heimdienst Sass GmbH -niminen yhtiö (jäljempänä TK-Heimdienst) ja joka koskee tämän yhtiön harjoittamaa liikkuvaa kauppaa.

Asiaa koskevat kansalliset oikeussäännöt

- 3 Vuoden 1994 Gewerbeordnungin (Itävallan elinkeinolaki vuodelta 1994, jäljempänä GewO) 53a §:n 1 momentin mukaan leipureilla, lihakauppiaille ja elintarvikekauppiaille on oikeus tarjota myytäväksi liikkuvassa kaupassa paikakunnalta toiselle ulottuvia kierroksia tehdessään tai ovelta ovelle kulkiessaan tuotteita, joita heillä on elinkeinolupansa mukaan oikeus myydä. GewO:n 53a §:n 2 momentissa täsmennetään, että tätä liikkuvaa kauppaa voivat tietyssä Verwaltungsbezirkissä (useamman kunnan alueen käsittävä itävaltalainen hallintoalue) harjoittaa vain sellaiset kauppiaat, jotka harjoittavat toimintaansa myös kiinteässä toimipaikassa tässä Verwaltungsbezirkissä tai siihen rajoittuvassa kunnassa. Vain näissä kiinteissä toimipaikoissa myytäväksi tarjottavia tuotteita voidaan tarjota myytäväksi liikkuvassa kaupassa.
- 4 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä ilmenee, että Itävallan oikeuskäytännön mukaan jokainen, joka rikkoo GewO:n 53a §:n säännöksiä saadakseen kilpailuetua lakia noudattaviin kilpailijoihinsa nähden,

menettelee Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerbin (vilpillisen kilpailun estämistä koskeva laki) 1 §:ssä tarkoitettujen hyvien tapojen vastaisesti siltä osin kuin tällaisella säännösten rikkomisella voi objektiivisesti tarkastellen olla vaikutusta kilpailun vapautteen palvelujen tarjoamisen alalla.

Kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva asia

- 5 TK-Heimdienst, jonka päätoimipaikka on Haimingissa Tirolessa ja jolla on sivuliikkeitä Völsissä, joka myös sijaitsee Tirolessa, ja Wolfurtissa, joka sijaitsee Vorarlbergissä, harjoittaa vähittäiskauppaa. Yhtiön toiminta käsittää myös pakasteiden toimittamisen kuluttajille. TK-Heimdienstin kuljettajat jakavat yhtiön pakasteiden myyntiluetteloita ja tilauslomakkeita kierroksilla, joita he tekevät säännöllisesti etukäteen ilmoitettujen reittien mukaisesti. Tilaukset voidaan lähettää yhtiön päätoimipaikkaan tai antaa suoraan kuljettajille, ja tuotteet toimitetaan seuraavalla kierroksella. Ajoneuvoilla, joilla tuotteet toimitetaan, kuljetetaan myös tietty määrä tuotteita, jotka on tarkoitettu myytäväksi suoraan ilman ennakkotilausta. Yksi tällaisista toimituskierroksista tehdään Bludenzin Verwaltungsbezirkissä, joka ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen mukaan ei rajoitu Haimingiin, Völsiin eikä Wolfurtiin.
- 6 Schutzverband, joka on yritysten taloudellisia etuja puolustava yhdistys ja jonka erityisenä tavoitteena on vilpillisen kilpailun estäminen, on vaatinut oikeudessa GewO:n 53a §:n nojalla, että TK-Heimdienstiä kiellettäisiin harjoittamasta elintarvikkeiden liikkuvaa kauppaa tietyssä Itävallan Verwaltungsbezirkissä, koska se ei harjoita liiketoimintaansa kiinteässä toimipaikassa tässä Verwaltungsbezirkissä tai siihen rajoittuvassa kunnassa.
- 7 Tämä vaatimus hyväksyttiin alioikeuden päätöksellä, jonka muutoksenhaku-tuomioistuin pysytti voimassa. Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta

päätöksestä ilmenee viimeksi mainitun tuomioistuimen katsoneen, että GewO:n 53a §:ssä on kyse vain yhdistetyissä asioissa C-267/91 ja C-268/91, Keck ja Mithouard, 24.11.1993 annetussa tuomiossa tarkoitetusta tiettyä myyntijärjestelyä koskevasta lainsäädännöstä, joten perustamissopimuksen 30 artiklassa määrätty kielto ei näin ollen sovellu siihen.

- 8 Oberster Gerichtshof, jolta on haettu muutosta (Revision) ja joka viittaa yhteisöjen tuomioistuimen perustamissopimuksen 30 artiklaa koskevaan oikeuskäytäntöön ja erityisesti edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Keck ja Mithouard annettuun tuomioon, katsoo, että se seikka, että GewO:n 53a §:ssä ei määritellä tuotteiden ominaisuuksia vaan siinä säädetään tietystä myyntitavasta, että kyseinen pykälä koskee kaikkia kyseeseen tulevia taloudellisia toimijoita, jotka harjoittavat toimintaansa Itävallan alueella, ja että kyseisestä pykälästä seuraa vain liikkuvaa kauppaa harjoittamaan oikeutettujen myyjien piirin rajoitus, puoltaa kyseisen säännöksen pitämistä perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa yhteensoveltuvana myyntijärjestelyä koskevana säännöksenä. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan tämä säännös ilmentää Itävallan erityispiirteitä, koska sillä pyritään tukemaan paikallisia yrityksiä suojaamalla hankintojen tekemistä lähistöltä. Tämän tavoitteen saavuttaminen vaarantuisi ilman tällaista säännöstä, sillä Itävalta on pinnanmuodostukseltaan hyvin vaihteleva.
- 9 Oberster Gerichtshof toteaa kuitenkin, että tällaista analyysiä vastaan puhuu se, että GewO:n 53a § voi merkitä peiteltyä rajoitusta, jollaisesta sen mukaan oli kyse muun muassa yhdistetyissä asioissa 87/85 ja 88/85, Legia ja Gyselinx, 27.5.1986 annetussa tuomiossa (Kok. 1986, s. 1707) ja asiassa C-239/90, Boscher, 30.4.1991 annetussa tuomiossa (Kok. 1991, s. I-2023). On nimittäin niin, että toisin kuin itävaltalaisen yrittäjän, toisen jäsenvaltion yrittäjän, joka haluaa tarjota myytäväksi tuotteita liikkuvassa kaupassa Itävallassa, on sen toimipaikan lisäksi, joka hänellä on siinä jäsenvaltiossa, jossa hänellä on päätoimipaikka, perustettava vähintään yksi toinen kiinteä toimipaikka Itävallan tasavaltaan ja harjoitettava liiketoimintaa siellä.

- 10 Näissä olosuhteissa Oberster Gerichtshof on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko EY:n perustamissopimuksen 30 artiklaa tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa sellainen lainsäädäntö, jonka mukaan leipurit, lihakauppiat ja elintarvikekauppiat saavat tarjota myytäväksi paikkakunnalta toiselle tai ovelta ovelle tapahtuvassa liikkuvassa kaupassa sellaisia tuotteita, joita heillä on elinkeinolupansa perusteella oikeus pitää kaupan, ainoastaan silloin, kun he harjoittavat kyseistä liiketoimintaa myös kiinteässä toimipaikassa, joko sillä itävaltalaisella hallintoalueella (Verwaltungsbezirk), jolla he harjoittavat liiketoimintaa mainittua myyntitapaa käyttäen, tai jossakin tähän hallintoalueeseen rajoittuvassa kunnassa, jolloin tuotteita, joita voidaan tarjota myytäväksi paikkakunnalta toiselle tai ovelta ovelle tapahtuvassa liikkuvassa kaupassa, voivat olla vain tuotteet, joita tarjotaan myytäväksi myös tässä kiinteässä toimipaikassa?”

Tutkittavaksi ottaminen

- 11 Schutzverband katsoo, että ennakkoratkaisukysymystä ei pidä ottaa tutkittavaksi. GewO:n 53a § on sen mukaan myyntijärjestelyä koskeva säännös ja sen yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa voidaan riittävästi arvioida myyntijärjestelyitä koskevan oikeuskäytännön ja erityisesti edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Keck ja Mithouard annetun tuomion ja asiassa C-391/92, komissio vastaan Kreikka, 29.6.1995 annetun tuomion (Kok. 1995, s. I-1621) perusteella ilman, että on tarpeen esittää ennakkoratkaisupyyntöä. Toisaalta kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian tosiseikoilla ei Schutzverbandin mukaan ole liittymää muihin jäsenvaltioihin.
- 12 On todettava, että perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu menettely on yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten yhteistyön väline, jonka avulla yhteisöjen tuomioistuin saattaa kansallisen tuomioistuimen tietoon ne yhteisön oikeuden tulkintaa koskevat seikat, joita ne tarvitsevat käsittelemänsä asian ratkaisemiseksi (ks. erityisesti asia C-361/97, Nour, määräys 25.5.1998, Kok. 1998, s. I-3101, 10 kohta).

- 13 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten yleensä ratkaistava ne (ks. erityisesti asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995, Kok. 1995, s. I-4921, 59 kohta ja asia C-200/97, Ecotrade, tuomio 1.12.1998, Kok. 1998, s. I-7907, 25 kohta).
- 14 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kansallisen tuomioistuimen kysymys koskee kuitenkin sitä, onko sen käsiteltävänä olevan kansallisen lainsäädännön kaltaisella lainsäädännöllä yksinomaan kyseisen jäsenvaltion sisäinen vaikutus vai muodostaako se päinvastoin yhteisön sisäisen kaupan mahdollisen esteen, joka voi kuulua perustamissopimuksen 30 artiklan soveltamisalaan. Schutzverbandin esittämä väite ei näin ollen koske tutkittavaksi ottamista vaan itse pääasiaa.
- 15 Ennakkoratkaisukysymykseen on siten vastattava.

Pääasia

- 16 Ennakkoratkaisukysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy lähinnä, onko perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa ristiriidassa sellainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan leipurit, lihakauppiat ja elintarvikekauppiat voivat harjoittaa liikkuvaa kauppaa tietyllä Itävallan Verwaltungsbezirkin kaltaisella hallintoalueella vain, jos he harjoittavat liiketoimintaansa myös kiinteässä toimipaikassa, jossa myös liikkuvassa kaupassa myytäväksi tarjottavat tuotteet ovat myynnissä ja joka sijaitsee tällä hallintoalueella tai siihen rajoittuvassa kunnassa.

- 17 Schutzverband ja Itävallan hallitus katsovat edellä mainittuun Keck ja Mithouard -tapaukseen perustuvan oikeuskäytännön mukaisesti, että GewO:n 53a §:n 2 momentissa säädetään vain eräästä myyntijärjestelystä ja että kyseistä säännöstä sovelletaan kaikkiin kyseeseen tuleviin taloudellisiin toimijoihin, jotka harjoittavat liiketoimintaansa Itävallassa. Schutzverbandin mukaan tässä säännöksessä vain rajataan niiden henkilöiden lukumäärää, joilla on oikeus harjoittaa liikkuvaa kauppaa.
- 18 Schutzverband väittää lisäksi, että Itävallan rajanaapureina olevien jäsenvaltioiden kauppiaat voivat koska tahansa ryhtyä toimittamaan tuotteita suoraan itävaltalaiselle kuluttajalle rajan toiselta puolelta, jos he harjoittavat liiketoimintaansa jossakin siihen itävaltalaiseen Verwaltungsbezirkiin, jossa he aikovat harjoittaa liikkuvaa kauppaa, rajoittuvassa kunnassa. Toisten jäsenvaltioiden yrittäjillä on näin ollen oikeus viedä GewO:n 53a §:ssä mainittuja tuotteita Itävaltaan ilman, että heillä olisi oltava kiinteä toimipaikka tässä valtiossa.
- 19 TK-Heimdienst esittää ensiksi, että GewO:n 53a §:n 2 momentti ei kuulu edellä mainittuun Keck ja Mithouard -tapaukseen perustuvan oikeuskäytännön soveltamisalaan, sillä kyseisessä säännöksessä varataan oikeus harjoittaa liikkuvaa kauppaa ainoastaan sellaisille myyjille, jotka ovat sijoittautuneet alueelle, joten kyseinen säännös ei ole yksinomaan myyntiä koskeva sääntö. Toiseksi se väittää, että tätä säännöstä ei sovelleta erotuksetta kaikkiin kyseeseen tuleviin taloudellisiin toimijoihin päinvastoin kuin edellä mainitussa oikeuskäytännössä edellytetään sellaisen lainsäädännön pätevänä pitämiseksi, jolla rajoitetaan tai kielletään tiettyjä myyntijärjestelyjä.
- 20 Komissio sitä vastoin katsoo, että GewO:n 53a §:n 2 momentti koskee myyntijärjestelyä. Tällä säännöksellä ei mitenkään pyritä säätämään jäsenvaltioiden välisestä tavaroiden liikkuvuudesta. Kyseinen säännös ei komission mukaan koske tuotteiden ominaisuuksia eikä siinä tehdä eroa Itävallassa valmistettujen tuotteiden ja muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden välillä. Lisäksi kyseistä säännöstä sovelletaan kaikkiin kyseeseen tuleviin taloudellisiin toimijoihin, jotka harjoittavat toimintaansa Itävallan alueella.

- 21 TK-Heimdienst ja komissio esittävät tästä huolimatta, että GewO:n 53a §:n 2 momentti muodostaa yhteisön sisäisen kaupan peiteltyyn rajoituksen, koska se tosiasiallisesti on haitallisempi muiden jäsenvaltioiden toimijoille aiheuttaessaan heille vaikeuksia ja/tai lisäkustannuksia (asia 155/82, komissio v. Belgia, tuomio 2.3.1983, Kok. 1983, s. 531; asia 247/81, komissio v. Saksa, tuomio 28.2.1984, Kok. 1984, s. 1111; em. yhdistetyt asiat Legia ja Gyselinx sekä asia C-189/95, Franzén, tuomio 23.10.1997, Kok. 1997, s. I-5909). On nimittäin niin, että toisen jäsenvaltion leipurin, lihakauppiaan tai elintarvikekauppiaan, joka haluaisi tarjota tuotteitaan myytäväksi liikkuvassa kaupassa Itävallassa, on hankittava ainakin yksi lisätoimipaikka tästä jäsenvaltiosta ja pidettävä se. Tästä aiheutuu välttämättäkin lisäkustannuksia ja sen johdosta tällainen myyntitapa ei erityisesti pienille yrittäjille ole kannattavaa. Näiden liikkeenharjoittajien toisista jäsenvaltioista tulevien tuotteiden pääsy Itävallan markkinoille on erityisen vaikeaa, jopa mahdotonta.
- 22 On palautettava mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä ovat kaikki kauppaa koskevat jäsenvaltioiden säädökset, jotka voivat tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa suoraan tai välillisesti, ja ne ovat tämän vuoksi kiellettyjä perustamissopimuksen 30 artiklan nojalla (ks. erityisesti asia 8/74, Dassonville, tuomio 11.7.1974, Kok. 1974, s. 837, 5 kohta).
- 23 Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Keck ja Mithouard annetun tuomion 16 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin katsoi, että tiettyjä myyntijärjestelyjä rajoittavien tai ne kieltävien kansallisten oikeussäntöjen soveltaminen muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin ei kuulu perustamissopimuksen 30 artiklan soveltamisalaa, jos niitä sovelletaan kaikkiin kyseisen jäsenvaltion alueella toimiviin toimijoihin ja jos niillä on oikeudellisesti ja tosiasiallisesti sama vaikutus sekä kotimaisten tuotteiden että muista jäsenvaltioista maahantuotujen tuotteiden markkinointiin.
- 24 GewO:n 53a §:n 2 momentin kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan leipurit, lihakauppiaat ja elintarvikekauppiaat voivat harjoittaa liikkuvaa kaup-

paa tietyllä Itävallan Verwaltungsbezirkin kaltaisella hallintoalueella vain, jos he harjoittavat liiketoimintaansa kiinteässä toimipaikassa, jossa myös liikkuvassa kaupassa myytäväksi tarjottavat tuotteet ovat myynnissä ja joka sijaitsee tällä hallintoalueella tai siihen rajoittuvassa kunnassa, koskee tiettyjen tuotteiden myyntijärjestelyjä, sillä siinä määritetään ne maantieteelliset alueet, joilla kukin kyseeseen tuleva toimija voi myydä tuotteitaan tällä myyntimenetelmällä.

- 25 Tällaisella kansallisella lainsäädännöllä ei sen sijaan ole samaa vaikutusta kotimaisten tuotteiden markkinointiin ja muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden markkinointiin.
- 26 Tällaisella lainsäädännöllä näet veloitetaan leipurit, lihakauppiaat ja elintarvikekauppiaat, joilla jo on kiinteä toimipaikka jossain toisessa jäsenvaltiossa ja jotka haluavat myydä tuotteitaan liikkuvassa kaupassa tietyllä Itävallan Verwaltungsbezirkin kaltaisella hallintoalueella, avaamaan tai hankkimaan toisen kiinteän toimipaikan tältä hallintoalueelta tai siihen rajoittuvasta kunnasta, kun taas paikalliset taloudelliset toimijat jo täyttävät kiinteää toimipaikkaa koskevan vaatimuksen. Tästä seuraa, että jotta muista jäsenvaltioista tuoduilla tuotteilla voisi olla samanlainen pääsy tuontijäsenvaltion markkinoille kuin kotimaisilla tuotteilla, niiden on katettava ylimääräisiä kustannuksia (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Legia ja Gyselinx, tuomion 15 kohta ja em. asia Franzén, tuomion 71 kohta).
- 27 Tätä johtopäätöstä ei horjuta se, että valtion alueen kussakin osassa tällä lainsäädännöllä on vaikutusta sekä valtion alueen muista osista peräisin olevien tuotteiden menekkiin että muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden menekkiin

(ks. yhdistetyt asiat C-277/91, C-318/91 ja C-319/91, Ligur Carni ym., tuomio 15.12.1993, Kok. 1993, s. I-6621, 37 kohta). Jotta valtiollista toimenpidettä voitaisiin pitää tuotteiden vapaata liikkuvuutta koskevilla säännöissä tarkoitettuna syrjivänä tai protektionistisena toimenpiteenä, ei ole tarpeen, että tämä toimenpide johtaa kaikkien kotimaisten tuotteiden suosimiseen tai että se asettaa ainoastaan maahantuodut tuotteet mutta ei kotimaisia tuotteita epäedulliseen asemaan (ks. yhdistetyt asiat C-1/90 ja C-176/90, Aragonesa de Publicidad Exterior ja Publivia, tuomio 25.7.1991, Kok. 1991, s. I-4151, 24 kohta).

- 28 Näin ollen asian kannalta ei ole merkitystä sillä, sovelletaanko, kuten Schutzverband väittää, kyseessä olevaa kansallista lainsäädäntöä myös sellaisiin taloudellisiin toimijoihin, joiden kiinteä toimipaikka on toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa Verwaltungsbezirkiin rajoittuvassa kunnassa. Vaikka asia olisi näin, kyseinen lainsäädäntö ei näet voi menettää rajoittavaa luonnettaan pelkästään siitä syystä, että osassa jäsenvaltion aluetta eli rajavyöhykkeellä tällä lainsäädännöllä on samanlainen vaikutus sekä kotimaisten tuotteiden että muista jäsenvaltioista tuotujen tuotteiden markkinointiin.
- 29 Tästä seuraa, että vaikka kansallisessa tuomioistuimessa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön kaltaista lainsäädäntöä sovelletaan kaikkiin valtion alueella toimiviin taloudellisiin toimijoihin, se tosiasiallisesti haittaa enemmän muista jäsenvaltioista tuotavien tuotteiden pääsyä tuontivaltion markkinoille kuin kotimaisten tuotteiden pääsyä niille (ks. vastaavasti asia C-384/93, Alpine Investments, tuomio 10.5.1995, Kok. 1995, s. I-1141, 37 kohta).
- 30 Tällaisen lainsäädännön rajoittavia vaikutuksia ei voida, päinvastoin kuin Schutzverband on väittänyt, pitää liian satunnaisina ja liian välillisinä, jotta siinä asetettua velvoitetta ei voitaisi pitää sellaisena, että se voisi olla jäsenvaltioiden välisen kaupan este. Tältä osin riittää, kun todetaan, että muista jäsenvaltioista tuotavia tuotteita ei voitaisi koskaan tarjota myytäväksi liikkuvassa kaupassa

sellaisella Itävallan Verwaltungsbezirkin kaltaisella hallintoalueella, joka ei sijaitse rajavyöhykkeellä.

- 31 Tästä seuraa, että kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään lihakauppiaita, leipureita ja elintarvikekauppiaita harjoittamasta liikkuvaa kauppaa tietyllä Itävallan Verwaltungsbezirkin kaltaisella hallintoalueella, jos he eivät harjoita liiketoimintaansa myös kiinteässä toimipaikassa, jossa myös liikkuvassa kaupassa myytäväksi tarjottavat tuotteet ovat myynnissä ja joka sijaitsee tällä hallintoalueella tai siihen rajoittuvassa kunnassa, voi rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa.
- 32 Kansallinen tuomioistuin toteaa kuitenkin, että kansallisella lainsäädännöllä on tarkoitus taata paikallisten yritysten hyväksi se, että hankinnat tehdään lähistöltä, ja tämän tavoitteen saavuttaminen vaarantuisi ilman tätä lainsäädäntöä maassa, jonka pinnanmuodostus on yhtä vaihteleva kuin Itävallassa. Näin ollen on tarkasteltava sitä, onko tämä lainsäädäntö tämän johdosta kuitenkin perusteltua.
- 33 Tältä osin on todettava heti aluksi, että yksinomaan taloudellisilla tavoitteilla ei voida perustella perustamissopimuksessa taatun tavaroiden vapaan liikkuvuuden perustavanlaatuisen periaatteen rajoittamista (asia C-120/95, Decker, tuomio 28.4.1998, Kok. 1998, s. I-1831, 39 kohta).
- 34 Vaikka sen sijaan ei voitaisi pitää mahdottomana sitä, että tiettyjen edellytysten täyttyessä yhteisön sisäisen kaupan rajoittaminen voitaisiin perustella tarpeella välttää se, että lähistöltä tehtävien hankintojen edellytykset jonkin jäsenvaltion

suhteellisen eristyksissä olevilla alueilla huonontuisivat, kansallisessa tuomioistuimessa kyseessä olevan kaltainen lainsäädäntö, jota sovelletaan koko valtion alueella, on joka tapauksessa epäsuhteessa tällaiseen päämäärään nähden.

- 35 Itävallan hallitus on kuitenkin väittänyt, että GewO:n 53a §:n 1 momentilla, jonka perusteella lihakauppiaille, leipureille ja elintarvikekauppiaille on oikeus harjoittaa liikkuvaa kauppaa, on tarkoitus taata Itävallan vaihtelevan pinnanmuodostuksen luomien ääritilanteiden johdosta se, että hankinnat voidaan tehdä lähistöltä, kun taas GewO:n 53a §:n 2 momentissa olevan rajoitus perustuu elintarvikehygieniää koskeviin näkökohtiin.
- 36 Tältä osin on todettava, että vaikka kansanterveyden suojeleminen on yksi niistä syistä, joilla voidaan perustella poikkeamia perustamissopimuksen 30 artiklasta, tämä tavoite voidaan saavuttaa toimenpiteillä, joiden vaikutukset rajoittavat yhteisön sisäistä kauppaa vähemmän kuin GewO:n 53a §:n 2 momentin kaltainen kansallinen lainsäädäntö, esimerkiksi käytettävien ajoneuvojen kylmäsäilytyslaitteita koskevilla säännöillä.
- 37 Esitettyyn kysymykseen on näin ollen vastattava, että perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa on ristiriidassa sellainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan leipurit, lihakauppiat ja elintarvikekauppiat voivat harjoittaa liikkuvaa kauppaa tietyllä Itävallan Verwaltungsbezirkin kaltaisella hallintoalueella vain, jos he harjoittavat liiketoimintaansa myös kiinteässä toimipaikassa, jossa

myös liikkuvassa kaupassa myytäväksi tarjottavat tuotteet ovat myynnissä ja joka sijaitsee tällä hallintoalueella tai siihen rajoittuvassa kunnassa.

Oikeudenkäyntikulut

- 38 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Itävallan hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Oberster Gerichtshofin 30.6.1998 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 28 artikla) kanssa ristiriidassa on sellainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan

leipurit, lihakauppiat ja elintarvikekauppiat voivat harjoittaa liikkuvaa kaup-
paa tietyllä Itävallan Verwaltungsbezirkin kaltaisella hallintoalueella vain, jos he
harjoittavat liiketoimintaansa myös kiinteässä toimipaikassa, jossa myös liikku-
vassa kaupassa myytäväksi tarjottavat tuotteet ovat myynnissä ja joka sijaitsee
tällä hallintoalueella tai siihen rajoittuvassa kunnassa.

Edward

Sevón

Puissochet

Jann

Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä tammikuuta 2000.

R. Grass

D. A. O. Edward

kirjaaja

viidennen jaoston puheenjohtaja